نگاه

تمرین سیاست در خاورمیانه بزرگ

فلاینت لورت*
ترجمه : علیرضا علیزاده

بخش پایانی

سازوکار منطقه‌ای همین طور می‌تواند به هماهنگ کردن کمک کشورهای منطقه در ایجاد ثبات پس از دوران مناقشه در عراق کمک کند و آن کشورها را به صورت آشکار برای عدم موفقیت در اجرای این موارد مسئول بداند. چارچوب امنیت منطقه‌ای می‌تواند تلاش‌های آمریکا را برای تشویق اصلاحات در منطقه تقویت کند. زمانی که شاهزاده عبدالله (ملک عبدالله فعلی) برای نخستین بار در سال ۲۰۰۳ میلادی منشور اصلاحات عربی‌اش را به صورت رسمی اعلام کرد، محل اجرای آن را غیر از اتحادیه عرب در نظر نداشت. اما بی‌فایده بودن آن برای اجرای واقعی اصلاحات مشخص شد. مکانیسم منطقه‌ای که شامل جنبه‌های مختلف اصلاحات (اقتصادی، آموزشی، اجتماعی و . . .) شود، بهتر می‌تواند از عبدالله و سایر رهبران طرفدار اصلاحات در منطقه پشتیبانی کند. در یک تبادل نظر منطقه‌ای، تمجید از اقدامات مثبت کشورها، احتمالاً می‌تواند رفتار برتری‌جویانه آنها را کاهش دهد. افزون بر اینها، چارچوبی که به صورت مقدماتی بر خلیج فارس تمرکز کرده باشد، می‌تواند برای احاطه بر دیگر عرصه‌های منطقه‌ای نظیر موضوعات آزاردهنده فرآیند صلح عربی ـ اسرائیلی نیز توسعه پیدا کند. اسرائیل نیز با دچار تغییر شدن ارزیابی ناقص سنتی می‌تواند از سوءظن رهایی پیدا کند. اما در صورت پذیرش آن از سوی کشورهای خاورمیانه‌ای به عنوان عضو تشکیلات امنیت منطقه‌ای، در ایجاد موازنه می‌تواند موثر واقع شود. چنین مکانیسمی فعل و انفعالات هماهنگ دیپلماتیک را بین اسرائیل و دیگر کشورهای منطقه می‌تواند تسهیل کند. چنانچه رئیس جمهور بوش، بخواهد حرف‌های درشت خود را با دستاوردهای چشمگیر منطبق کند، خاورمیانه بزرگ که به کنار، در کوچکترین منطقه ایجاد شده بر روی سیاره! او باید شروع به تفکر بزرگ بکند. حرف زدن ارزان است و جنگیدن گران. برای بازسازی این منطقه بحرانی، ایالات متحده باید در نهایت به معمار و سازنده ساختارهای منطقه‌ای تبدیل شود، به جای سخن‌سرایی و جنگجویی! Flynt Leverett، در قسمت سیاست‌های خاورمیانه‌ای موسسه Brooking، به عنوان مدیر ارشد در امور خاورمیانه‌ای شورای امنیت ملی و مدیر تحلیل خاورمیانه در CIA کار می‌کند. کتاب وی با عنوان Inheriting Suria: Bashar's Trial by Fire (سوریه به ارث رسیده: آزمون بشار با آتش) در ماه آوریل ۲۰۰۵ به وسیله موسسه Brookingقرار بوده که منتشر شود.

منبع : prospect

رتبه درماندگی و فروپاشی کشورها

ترجمه : احسان صحافیان

ممکن است دموکراسی در حال گسترش باشد اما آیا این امر به معنی جهانی باثبات تر است؟

مطابق اکثر پیش بینی ها سال ۲۰۰۵ باید سال خوبی برای شمار زیادی از کشورهای ضعیف و در حال توسعه سراسر جهان می بود. تعداد زیادی از کشورها از جمله کشورهایی با تجربه دموکراسی محدود مانند افغانستان، مصر، عراق و قزاقستان در این سال اقدام به برگزاری انتخابات کردند. شمار منازعات مسلحانه جدی سراسر جهان رو به کاهش گذاشت. ثروتمندترین کشورهای جهان توافق کردند که میلیاردها دلار از دیون کشورهای در حال توسعه را ببخشند. تجارت جهانی قدرتمند به ظهور چین به عنوان موتورخانه صادرات جهان یاری رساند.

با این وجود روندهایی که باید به ثبات یاری می رساند اغلب چنین نقشی ایفا نکرده و برقراری ثبات چندان به پیش نرفته است. انتخابات باید گروه ها و دسته های محروم را در حاکمیت شریک کند. اما این امر لزوماً به حاکمیت موثر نمی انجامد. قیمت بالای نفت یا کالا ممکن است خزانه دولت را پرکند اما این امر به معنای بنای نهادهای قدرتمند نیست. برعکس گام هایی که تیترهای اندکی را به خود اختصاص می دهد ـ انتصاب قضات بی طرف، توسعه خدمات شهری توانمند و اجرای قوانین ضد فساد ـ اغلب کلید پیشبرد بنیادهای یک کشور است. با وجود تمام سخنانی که درباره تکنولوژی و جهانی سازی گفته می شود، الزامات اولیه حکمرانی همچنان چالش بزرگ بسیاری از کشورها است. نهادهای بین المللی مانند سازمان ملل، بانک جهانی و صندوق بین المللی پول می توانند در این راستا یاری کننده باشند اما کشورسازی در مقیاس گسترده توسط خارجی ها پیچیده و پرهزینه است.

سازمان ملل چندین عملیات صلح بانی موفقیت آمیز در تیمور شرقی، موزامبیک، نامیبیا و لیبریا که اخیراً نخستین زن منتخب آفریقا را در رأس همه امور کشور نهاد داشته است. با این وجود تداوم مناقشات عراق و در سطح محدودتری افغانستان خطرات اتکا بر مداخله نظامی برای بهبود ثبات را برجسته کرده است. اکثر کشورها خود مسئولیت اعمالشان را بر عهده دارند و طیف گسترده‌ای از قوی و امن تا ضعیف و آسیب پذیر را تشکیل می دهند. برخی از این کشورها مانند نیجریه و پاکستان غول هایی در معرض جنگ داخلی و چندپارگی اجتماعی هستند.

شمار زیادی شامل مصر، روسیه و حتی چین با خطر فروپاشی مواجهند. نمی توان پیش بینی کرد که اپیزود بعدی خطای دولت ها دقیقاً کی و چگونه اتفاق می افتد. اما برای سیاست سازان ضروری است که آسیب پذیری ها و ضعف هایی که شرایط را برای خطای دولت مهیا می کند مدنظر قرار دهند.

برای ترسیم تصویر دقیق تری از پدیده بی ثباتی حکومتی، بنیاد صلح یک موسسه تحقیقاتی مستقل و فارن پالیسی برای دومین سال اقدام به انتشار فهرست کشورهای درمانده کرد. ما با بهره گیری از ۱۲ شاخص اجتماعی، سیاسی و نظامی ۱۴۸ کشور را به ترتیب آسیب پذیری نسبت به منازعه خشونت آمیز داخلی و ناکارآمدی اجتماعی رتبه بندی کردیم. نام ۶۰ کشوری که بیش از همه آسیب پذیرند در فهرست آمده است. می توانید این فهرست را در سایت www.foreignpolicy.com ببینید. نمرات فهرست بر داده های بیش از ۱۱هزار منبع رسمی که از ماه جولای تا ماه دسامبر سال ۲۰۰۵ آمده مبتنی است. مدتی که برای جمع آوری داده ها ذکر شد بدین معنا است که برخی وقایع از جمله جهت گیری عراق به سمت خشونت فرقه ای در ماه فوریه در این ارزیابی لحاظ نشده است. سایر وقایع شامل زلزله گسترده ماه اکتبر پاکستان در میان دوره تحلیل اتفاق افتاد و تاثیر قابل توجهی بر نتایج گذارد.

فهرست ما به گونه ای اجتناب ناپذیر یک تصویر گذرا از وقایع جهانی است و نه یک تجزیه و تحلیل مداوم با چشم انداز چندساله. به همین دلیل هر جا که امکان داشته است نتایج سال پیش مورد مقایسه قرار گرفته است. طبیعی است که بررسی سال آینده روندهای بلندمدت تری را مد نظر قرار خواهد داد. طبقه «کشورهای درمانده» معانی متفاوتی را در بر دارد. کشور درمانده کشوری است که دولت کنترل موثری بر سرزمین آن ندارد، قسمت قابل توجهی از مردم آن را مشروع نمی دانند، قادر به برقراری امنیت یا ارائه خدمات عمومی به شهروندانش نیست و انحصار کاربرد نیروی مسلحانه را در دست ندارد. کشور درمانده احتمالاً به خشونت مبتلا است یا در معرض توسل به خشونت در منازعات گوناگون است. اکثریت قابل توجه کشورهای این فهرست اکنون دولت درمانده نیستند.

فهرست ما احتمال درغلتیدن کشورها به طبقه کشورهای درمانده را بررسی کرده است و تنها به ذکر نام کشورهای درمانده کنونی بسنده نکرده است. این فهرست آسیب پذیری به منازعات خشونت آمیز داخلی را مورد توجه قرار داده است. سال پیش نمونه های خوبی از آنچه می توان «بسته های درماندگی» نامید در درون کشورهای مقتدر و باثبات بروز کرد. در ایالات متحده توفان کاترینا به خوبی ناتوانی سیستم مبارزه با بلایای طبیعی را آشکار ساخت. ناظران سراسر جهان ماه آگوست و سپتامبر گذشته با تعجب مشاهده کردند که ابرقدرت جهان هزاران نفر از شهروندانش را روزها سرگردان رها کرد. دو ماه بعد شورش های خشونت آمیز فرانسه بخش هایی از کشور را فلج کرد و شکاف عمیق میان مسلمانان و سایر مردم فرانسه را آشکار ساخت. تا حدودی به دلیل وقایع پیش گفته این دو کشور رتبه‌ای بدتر از سایر کشورهای غنی صنعتی (فنلاند، سوئد و نروژ بهترین رتبه ها را کسب کردند) به خود اختصاص دادند. نشانه های درماندگی ممکن است در هر کشوری در هر منطقه از جهان بروز پیدا کند، اما در برخی از مناطق کشورهای درمانده متمرکز شده اند. امسال سودان درمانده ترین کشور مورد بررسی است، زیرا در بخش های نارضایی قومی و حقوق بشر نمرات بدی دریافت کرده است. پس از سودان جمهوری دموکراتیک کنگو و ساحل عاج قرار دارند که دولت قادر به کنترل بخش وسیعی از خاک آنها نیست. ۶ کشور از ۱۰ کشور و ۱۱ کشور از ۲۰ کشوری که بیشترین آسیب پذیری را دارند در آفریقا قرار گرفته اند. با این وجود در این بررسی نارسایی تعمیم منطقه ای آشکار است. زیمبابوه مبتلا به حکمرانی ضعیف و فساد بومی در این فهرست با کاهش ۱۲ درصدی نمره مواجه شد در حالی که در همسایگی آفریقای جنوبی قرار گرفته که رتبه خوبی به خود اختصاص داده است. نیجریه با وجود غنای منابع طبیعی به سقوط ادامه داد در حالی که غنا که در نزدیکی آن قرار گرفته یکی از امیدبخش ترین وضعیت ها را در غرب آفریقا از آن خود کرده است. کنیا به رشد و ترقی ادامه داد در حالی که بحران های سومالی و مرز پر خلل و فرج آن با این کشور مایه دردسر است. در جنوب شرقی آسیا برمه تعادل خود را از دست داد در حالی که همسایه آن تایلند حتی با وجود ناآرامی در استان های جنوبی یکی از باثبات ترین کشورهای منطقه باقی ماند. بدیهی است که نوع حکمرانی و نه منطقه است که بیشترین اهمیت را دارد.

منبع : فارن پالیسی

۶۰ کشور از آسیب پذیرترین ۱۴۸ کشور که در «ایندکس» کشورهای شکست خورده» مجله فارن پالیسی و موسسه صلح منتشر شده است.

۱ – سودان	۲۱ — اوگاندا	۴۱ — موریتانی
۲ — دموکراسی لیبرال کنگو	۲۲ — نیجریه	۴۲ — تاجیکستان
۳ — ساحل عاج	۲۳ — ازبکستان	۴۳ — روسیه
۴ — عراق	۲۴ — رواندا	۴۴ – نیجریه
۵ — زیمبابوه	۲۵ — سریلانکا	۴۵ — ترکمنستان
۶ — چاد	۲۶ — اتیوپی	۴۶ — گینه
۷ — سومالی	۲۷ — کلمبیا	۴۷ — جمهوری دومینیکن
۸ — هائیتی	۲۸ — گرجستان	۴۸ — گینه جدید
۹– پاکستان	۲۹ — ملاوی	۴۹ — بلاروس
۱۰ — افغانستان	۳۰ — بورکینافاسو	۵۰ — گواتمالا
۱۱ — گینه	۳۱ — مصر	۵۱ — گینه استوایی
۱۲ — لیبریا	۳۲ — اندونزی	۵۳ – اریتره
۱۳ — جمهوری آفریقا مرکزی	۳۳ — سوریه	۵۴ — صرب – مونته‌نگرو
۱۴ — کره شمالی	۳۴ — کنیا	۵۵ — بولیوی
۱۵ — بروندی	۳۵ — بوسنی — هرزگوین	۵۶ — چین
۱۶– یمن	۳۶ — کامرون	۵۷ — مولداوی
۱۷ — سیرالئون	۳۷ — آنگولا	۵۸ — نیکاراگوئه
۱۸ — میانمار	۳۸ — توگو	۵۹ — گرجستان
۱۹ — بنگلادش	۳۹ — بوتان	۶۰— کامبوج
۲۰ — نپال	۴۰ — لائوس	

خبرها

تایید بودجه پنتاگون

ایلنا : مجلس نمایندگان آمریکا بودجه وزارت دفاع (پنتاگون) را تایید کرد. خبرگزاری فرانسه گزارش داد: «مجلس نمایندگان آمریکا با اکثریت آرا بودجه وزارت دفاع این کشور برای سال ۲۰۰۷ میلادی را تصویب کرد. این بودجه اختصاص ۵۰ میلیارد دلار برای عملیات نظامی در عراق و افغانستان را نیز شامل می‌شود. این بودجه بامبلغ کلی ۵۱۲/۹ میلیارد دلار است که با ۳۹۶ رای موافق و ۳۱ رای مخالف از تصویب نمایندگان مجلس آمریکا گذشت.» مجلس سنای آمریکا نیز باید طرح بودجه وزارت دفاع را بررسی کند و این در حالی است که کمیته امور دفاعی مجلس سنا هفته گذشته این طرح را تایید کرده بود. «دانکن هانتر» رئیس کمیته امور دفاعی مجلس نمایندگان آمریکا اعلام کرد که تمرکز اصلی بودجه وزارت دفاع بر سلامت نیروها و امور رفاهی آنها به همراه افزایش حقوق پرداختی به میزان ۷/۲ درصد علاوه بر اختصاص مبلغ ۷/۱۰۹ میلیون دلار برای تجهیز واحدهای نظامی به سیستم‌های خنثی‌سازی مین‌های دست‌ساز است زیرا بسیاری از نظامیان آمریکایی در عراق بر اثر اصابت با همین نوع مین‌ها جان خود را از دست می‌دهند.

۸ انفجار در جزیره کرس فرانسه

ایرنا : هشت بمب از شب تا صبح روز جمعه در شهر آژاکسیو جزیره کرس از سرزمین های ماورای بحار فرانسه منفجر شد. به گزارش تلویزیون خبری فرانسه «ال‌ث‌یی» این انفجارها تلفات جانی در بر نداشته است. براساس این گزارش چهار مورد از این انفجارها در مقابل برخی از ساختمان‌های دولتی واقع در مرکز شهر آژاکسیو در منطقه کرس جنوبی رخ داده است. اولین بمب در ساعت ۲۲ شب گذشته منفجر شد که صدای انفجار آن به حدی بود که مرکز شهر را به لرزه درآورد. این بمب که در مقابل خزانه‌داری این شهر کار گذاشته شده بود به این مرکز و ساختمان‌های اطراف خسارتی وارد آورد. سه انفجار دیگر نیز در مرکز این شهر در مقابل ساختمان‌های دولتی اتفاق افتاده است. بمب‌های دیگر در مقابل اداره برق، پست و منازل سازمانی چند مامور پلیس رخ داده است. تاکنون هیچ گروهی مسئولیت این انفجارها را بر عهده نگرفته است.

تهدید شیخ لیبی علیه سه کشور اروپایی

ایرنا : «محمدحسن» معروف به «شیخ ابویحیی لیبی» عضو برجسته سازمان تروریستی القاعده که چندی پیش از زندان نظامی بگرام آمریکا در افغانستان فرار کرد، خواستار ضربه زدن به منافع دانمارک، نروژ و فرانسه شد. خبرگزاری فرانسه گزارش داد، این عضو القاعده در یک نوار ویدئویی که روز پنجشنبه در یک سایت اینترنتی پخش شد، از مسلمانان خواست تا در پاسخ به هتک حرمت پیامبر اسلام(ص) به منافع دانمارک، نروژ و فرانسه ضربه وارد کنند. وی همچنین خواستار انتقام از کاریکاتوریست‌ها شد. شیخ لیبی در ژوئیه ۲۰۰۵ به همراه سه تن دیگر از اعضای سازمان تروریستی القاعده از زندان بگرام فرار کرد.